

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

In II. III. IV. Præceptum De Juramentis, Votis, Observatione Festorum, & Jejuniorum, ac obligatione Pietatis & Observantiæ erga Majores: Charitate & Misericordia erga proximum. Pars III.

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Sectio IV. Votorum Divisio & Violatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60022)

nis crimen, cuius adhuc viventis bona addicuntur
fisco. Tenebiturne fiscus sæcularis votum illud ra-
tum habere, sic ut non possit illas pecunias, & su-
pellectilem sacram in profanos usus convertere? Re-
spondet affirmativè P. Gobat. *hic casu 1. n. 17.*
Ratio est: quia fiscus, licet non sit propriè hæres
Reorum læsæ Majestatis, habetur tamen loco hære-
dis, & tenetur ad omnia debita Rei. Expresso tex-
tu *L. Non possunt ff. de jure fisci.* Imò etiam ad
omnia legata. *L. Dicitur. eod. cum Gloss.* Ergo
tenetur etiam ad omnia vota realia Rei, quandoqui-
dem hæres, (cui comparatur fiscus) debeat relata
vota defuncti præferre legatis, ut supra dictum ex
Sanct. & Laym.

SECTIO IV.

Votorum divisio, & violatio.

SUMMARIUM.

- 138. Votorum varia divisio.
- 140. Votum conditionatum obligationem imperfectam, & su-
spensam parit;
- 141. Qua impletâ conditione perficitur, & absolvitur.
- 142. Usque ad n. 146. Quam tamen obligationem votens,
nisi aliunde peccatum sit, licitè impedit, seclusa vi, vel
fraude.
- 146. Cum quis vi vel fraude impedit, ne voti conditio ponatur,
tutior quidem sententia est, votum adhuc obliga-
re;
- 148. Nihilominus tamen valdè probabile est, tunc obliga-
tionem adhuc cessare.
- 149. Ubi tamen semper accuratè exploranda est intentio vo-
ventis; & an res adhuc sit integra, quia tunc tenetur
non impedire conditionem, Et hinc sequitur.

S S

150. Qua-

150. *Qualiter intelligenda sit communis illa conditio*
Si Patri placuerit &c.
151. *Votum pœnale quid & quotuplex?*
152. *Si in voto pœnali opus principale illicitum, vel impo-*
bile fiat, aut ejus obligatio dispensetur, eo ipso
etiam obligatio pœna.
154. *Ignorantia vel oblitio excusans à culpa, excusans*
à pœna.
155. *Votum, si blasphemavero &c. dabo hoc, vel illud*
elemosinam &c. ordinariè intelligitur toties, quoties
156. *Usque ad n. 161. Ad quid, & qualiter teneatur,*
habetur generatim & indeterminatè aliquam Religionem
161. *Ad quid teneatur, qui hœbet aliquam Religionem,*
Monasterium determinatè?
162. *Qui hœbet aliquam Religionem determinatè, quomodo*
licitè possit, vel non possit, etiam jam professus,
re & jurare aliam?
163. *Dubius an valuerit solum ingressum & probationem,*
verò etiam professionem in Religionem, præsumere se
tantum hœbisse ingressum.

138 **V**otum variè dividitur 1. In personale; reale
mixtum: jam explicata assert. præceden-
ti. 2. In temporale, & perpetuum. *Votum tem-*
porale est, quod ex intentione voventis solum ad cer-
tum tempus, vel pro certo tempore obligat: ut non
bibendi vinum per totam Quadragesimam, vel
*Hebdomadam sanctam. *Votum perpetuum est,**
quod ex intentione voventis perpetuò, seu tota vita
obligat, & servandum est. Ut votum Castitatis
perpetuæ, nunquam bibendi vinum nunquam ludendi
*di. &c. 3. In simplex & solemne. *Votum simplex**
est, quod solum privatâ voventis voluntate,
authoritate concipitur, non interveniente publicâ
Ecclesiæ acceptance, ut in hæctenus exemplis

latis. *Votum solemne* dicitur, quod concipitur cum publica Ecclesiæ autoritate, & acceptatione solemnī, susceptione alicujus statūs immutabiliter conjunctum, ut vota Professionis Religiosæ, votum Castitatis in susceptione Sacri Ordinis, una cum susceptione Sacri Ordinis ex institutione Ecclesiæ saltem implicite conceptum. Aliud votum solemne defacto in Ecclesia non habetur. 4. In *absolutum, & conditionatum*. *Votum absolutum* est, quod ex intentione voventis absolute obligat, nullâ admixtâ conditione arbitrariâ extrinsecâ. Nam conditiones in voto ex natura rei vel dispositione juris imbibitæ, non faciunt votum conditionatum, sicut & in aliis actibus. *Votum conditionatum* est, quod ex intentione voventis obligat dependenter ab aliqua conditione arbitrariâ extrinsecâ ponenda. Idque rursus duplex; *simplex & pœnale*. *Votum conditionatum simplex* dicitur, quod dependet à conditione favorabili, seu quæ non sit pœna. Ut voveo me peregrinaturum, Religionem ingressurum, si Deus me de naufragio, vel infirmitate liberet. *Votum conditionatum pœnale* est, quo vovetur, aliqua pœna sub conditione lapsus subeunda. Ut, si denuò lusero, me inebriavero, in peccatum carnis lapsus fuero &c. *Votum conditionatum & pœnale*, itémque ingrediendi Religionem, hîc particulariter explicanda sunt. *Vota solemnia* supponuntur suis nota.

§. I.

Votum conditionatum.

ASSERTIO V.

139 **V**otum conditionatum, quod nimirum ex
 tentione voventis obligat ad aliquid faci-
 dum, vel omittendum, dependenter à condi-
 ponenda in ipso voto apposita, obligationem imper-
 fectam, & suspensam parit, qua perficitur, ac
 solvitur positâ, seu impletâ illâ conditione: quam-
 men (nisi aliunde peccatum sit) licitè impedit
 vens, seclusa vi, vel fraude: cum hac tamen
 probabiliter cessat obligatio. Hoc ultimo ex-
 to, reliqua certa sunt, ut brevi patebit explica-
 ne.

I.

Obligationem imperfectam, & suspensam parit.
 140 **U**t potè dependentem ab eventu futuro in
 ditione apposito. Requiritur ergò. I.
 conditio apponatur in ipso actu voventi, seu
 mittendi. Nam si semel promissio absolute facta
 est, votum jam perfectum, vel absolutum est, nec
 licebit nec poterit deinde aliqua conditio, vel
 restrictio adjungi: nam ut in simili habetur L. 4. C. de
 De Don. quæ sub modo. *Perfecta donatio condi-
 tiones postea non capit.* Ex communi Sanch. l. 5. c. 1.
matr. disp. 6. n. 3. & lib. 4. de voto. c. 23. n. 7.
 Conditio addita debet esse de aliquo eventu futuro
 Nam votum editum sub conditione eventus præter-
 tis, vel præteriti, v. g. *Si pater meus vivit; vel, si pa-
 ter jam mortuus est &c.* non est propriè conditio-
 tum, sed vel statim parit absolutam obligationem.

conditio posita existat, etsi per accidens suspensam, si conditio adhuc ignoretur; vel nullam obligationem parit, si conditio apposita non existat. III. Quia votum conditionatum non parit quidem statim obligationem perfectam, parit tamen obligationem imperfectam, suspensam, quæ superveniente conditione perficitur, & absolvitur; idè qui vovit conditionatè, v. g. *Religionem ingredi, si pater morietur*; tenetur servare propositum implendi voti, quando conditio evenerit. Alioquin si ante eventum conditionis propositum mutet, nolens scilicet implere, etiamsi conditio eveniat, jam liquidò est transgressor voti sui, peccatque pro ratione materiæ. Interim, dum eventus in conditione positus, & à libera voventis voluntate non pendens expectatur, & speratur, tenetur vovens se non reddere inhabilem, non impotentem ad executionem voti: v. g. Qui vovit se Religionem ingressurum, si pater ex India redierit: si sanatus, vel mortuus fuerit &c. is matrimonium contrahere non poterit, tametsi pater longo tempore emaserit &c. donec de ejus reditu; vel morte certior factus fuerit. Navar. l. 3. consil. 15. de voto edit 2. Sanch. tit. c. 23. concl. 6. arg. 6. in presentia. c. *Extua de sponsal.* Laym. c. 6. n. 1. Secus dicendum, si conditio honesta, & licita, ex libera voventis voluntate pendeat: tunc enim eventum illius vovens expectare non tenetur. v. g. vovisti Religionem ingredi, si Doctor creatus fueris; vel, si luseris amplius, si inebriatus, si fornicatus fueris: aut si Religionem ingredi velis, Carthusianum futurum: tunc

enim nullo expectato eventu liberè potes ad
 tias transire: quia conditiones istae pendent ex libe-
 ra tua voluntate, honestè, vel etiam debite illas
 mittis: non ita pendent ex tua voluntate reditu
 sanitas, vel mors patris tui: quare peccabis ma-
 taliter, si non expectato eventu uxorem ducas,
 sic impotentem te ad ingressum Religionis
 promissum reddas. Nota hic obiter ex *Sanch*
 non inutile, sed validum esse votum illud in
 tum; Si in Religionem aliquam ingressus fue-
 Carthusianam ingrediar: quia melius est etiam
 ditionate esse obligatum Deo ad aliquod majus
 num, quam nullo modo esse obligatum. At
 votum illud conditionatum statim pro libitu
 mutare poteris in votum absolutum ingredie-
 Religionem minùs strictam: v. g. Canonicam
 Regularium. Quia rursus melius est esse absol-
 obligatum Deo ad aliquod bonum, quàm sub
 ditione libera ad quodcunque majus bonum.

§. II.

*Perficitur, & absolvitur posita, seu impletâ
 ditione.*

41 **P**ositâ nimirum, seu impletâ conditione in
 appositâ, votum conditionatum omninò
 dit absolutum, & completum, statimque obli-
 pro tempore aut præfinito à vovente, aut proximo
 commodo, juxta superius dicta. Si duplex con-
 ditio apposita fuit in voto, videndum, an utra-
 ponatur copulativè: & tunc utraque expectanda
 est: ut hic; *voveo peregrinari Romam, si san-
 uero, & pecunias habuero.* Si verò conditio

appositæ sunt disjunctivè, ut *voveo peregrinari Romam, si vel pater mortuus fuerit, vel aliunde pecunias acquisero*: unâ tantum conditione impletâ, votum obligat: quia etiam logicè ad veritatem disjunctionis sufficit unam partem esse veram. Nec de his potest esse difficultas. Difficultas tamen non levis est: an votum conditionatum obliget, si conditio impleatur non determinatè, sed æquivalenter. v. g. *vovisti certam summam eleemosynæ, vel decimam partem lucri, si lucrum ex hac negotiatione tua non frumento tuleris; & tu aliunde lucrum capias, & ditescas* v. g. *hæreditate, vel alia negotiatio*: teneberisne voto? Item *vovisti Religionem ingredi, si pauper pater tua ope indigens tandem moriatur*: interim pater inopinatè evadit dives, ut tuum ingressum non impediatur amplius, an nihilominus obligaberis voto tuo? Certum est, quòd non, si votum emissum fuit, sub illa conditione omninò determinatâ, scilicet si omninò ex hac negotiatione ditescas: si omninò pater moriatur &c. sic enim non ponitur conditio, quàm præcisè intendebas. Quod si vero votum emissum est, non tam propter illas conditiones determinatè, quàm propter finem habendi facultatem dandi eleemosynas, aut Religionem ingrediendi, jam te votum obligare censet *Sanch. eodem capite 23. n. 26.* Quia per illam æquivalentiam revera jam habet facultatem dandi eleemosynam, vel Religionem ingrediendi, quod in tuo voto principaliter intendebas. Contra tamen te non obligari censet *Castro-Palaus cum Tamburino l. 3. Dialecticæ. 12. §. 6. n. 4.* eò quòd vo-

vens non intenderit se obligare, si quomodocumque cessante impedimento facultas illa fiat (nisi expressisset) sed si fiat modo de facto expressio hanc negotiationem, per mortem patris: hoc autem modo non sit facultas: ergo &c. Satis prohibiter: sed prius est tutius:

§. III.

Quam tamen, nisi aliunde peccatum sit, licite dicitur pedit vovens, seclusa vi, vel fraude.

Solemne est quæstio, utrum vovens peccet per eum stet, vel ipse obstet, quò minus conditio in voto posita impleatur? Dicimus ergo

- 142 I. Si conditio bona, ac licita pendeat ex libera voluntate voventis, non peccat vovens, si eam vitet, & impediatur, ob eam solum causam, ne voti obligationem contrahat. E. g. Vovit quis elemosynam daturum, si luserit, si juraverit, si ralem domum intraret &c. non peccat, etsi ideò iuramento, ingressu talis domus studiosè abstinentie voto obligetur, *Omnes etiam citati. Ratio est.* Quia cum talis vovens adhuc liber sit à suo voto implendo, poterit ejus obligationem subterfugere quocumque modo non illicito: atqui licitum est non suscipere doctoratum, non ludere, non jurare &c. ergo. Idque verum est, etiamsi talis conditio impediatur, cum directa intentione obligationis voti effugiendi, v. g. fæmina vovit dare elemosynam, quoties domo egreditur; alia, quoties ingreditur Ecclesiam: Utraque postea pœnitens studiosè abstinet egressu domus, & ingressu non peccat cessante.

cessario Ecclesiæ, ne eleemosynam dare cogatur, neutra peccat: idemque est in allatis exemplis.

II. Si conditio voti licite impediri nequeat, peccat utique dupliciter, qui conditionem impedit, ne voto obligetur. E. g. Vovit quis Religionem ingredi, si toto hoc anno à fornicationis peccato divinâ gratiâ præservatus fuerit: si talis intra annum fornicetur eo animo, ut voti obligationem subterfugiat, peccat utique non tantum contra castitatem, sed etiam contra votum, & virtutem Religionis, violando aliquo modo pactum cum Deo initum: quia tali modo vovendi censetur tacite promisisse, quod saltem aliquem vitandi peccati conatum, & divinæ gratiæ cooperandi adhibere, ac sine dolo sincerè cum Deo agere velit. Ex communi *Suar.* apud *Laym.* c. 6. n. 2.

III. Si conditio voti non mala ex naturalibus causis, aut libero alterius hominis consensu, vel voluntate pendeat, non peccat vovens contra votum, si illam conditionem impediatur, seclusa fraude, vel vi. *Communis apud eosdem.* Ratio est: quia vovens conditionatè non censetur se obligasse ad promovendam, seu nullo modo licito impediendam conditionem voti, sed tantum modo illicito, doloso, vel violento, v. g. Vovisti Religionem, si valetudinem Deus restituat, non peccas contra votum, si ex fragilitate excedendo in cibo, vel potu sanitatem impediatur, si dolus, & maligna intentio eludendi votum absit: secus si dolosè, & datâ operâ valetudinem lædas, ne voto tenearis: tunc enim non sinceriter agis cum Deo tuo. Item vovisti Religionem.

ligionem, si pater consenserit: non peccas contra
votum, si voti pœnitens patri dissuadeas, ne con-
sentiatur bonâ fide, ac ratione: secus si fraude,
vi patrem circumvenias, ut dissentiat: quia tu
non relinquis ei liberam arbitrii sententiâ, ex qua
tamen votum tuum pendere volebas. *Suar.
alii cit.*

- 145 IV. Constat ergo apud omnes graviter peccatum
eum, qui conditionem voti per vim, vel dolus
impedit, ne voto teneatur: talis enim nimis ma-
festè Deo illudere convincitur. Insuper dicimus

§. IV.

*Cum hac tamen etiam probabiliter cessat obli-
gatio voti.*

- 146 **D**ifficilior jam quæstio est, an, qui per dolus
vel vim impedit, quò minus conditio
ponatur, nihilominus teneatur voto, non minus
quàm si conditio impleta fuisset. *Exempla.* V. g.
quis Religionem, si pater consentiat, si Confessor
rius consulat, si spatium unius anni Deus à for-
matione præservet, si à morbo molesto liberet: sed
postea pœnitens voti, dolosè falsis allegationibus,
per Confessorem, vel confessarium circumveniat, ut assensum
vel consilium non præbeant, aut aliter vi, vel fraude
de illos impedit, postea studio fornicatur, vel
temperanter vivendo sanitatem impedit, omnino
dolosè ob eam causam, ne voti reus cucullum induere
re teneatur: an tamen nihilominus obligetur?

- 147 I. Affirmat communior probabiliter, & in
dubio tutior sententia DD. Navar. 6. 12. *Summ. 4.*

Sanch. l. 4. c. 23. n. 47. & tredecim citans probabilius suadet Diana p. 4. tract. 4. resolut. 101. Et omnino favent jura. L. in executione. §. ult. ff. de verb. oblig. *Quicumque sub conditione obligatus curaverit, ne conditio existeret, nihilominus obligatur.* Coniunctis Reg. 66. in 6. *Cum non stat per eum, ad quem pertinet, quò minus conditio impleatur, haberi debet perinde, ac si impleta fuisset.* V. g. Promisisti alicui centum florenos, si ædem tuam accesserit, si is ingredi volens, à te per vim, vel fraudem repellatur, perinde ei obligatus es, ac si ingressus fuisset. Eodem modo res se habet in casibus propositis, similibus. *Ratio* à Sanch. assignata est. Quia quoties apponitur conditio ab aliis causis sive naturalibus, sive liberis dependens, verus sensus ejus conditionis, atque adeò virtualis saltem intentio voventis debet esse; voveo talem rem, si per alias causas mihi involuntarias non steterit, quò minus hoc fiat: ideò enim talis conditio non dependet à voluntate, sed ab aliis causis, ut etiam contra suam voluntatem evenire possit: atqui cum tu per dolum, vel vim impedis, ne ponatur conditio, reverà per alias causas tibi involuntaria non stat, quò minus fiat votum tuum: ergo conditio censetur impleri, & tu obligari, ac si impleta esset. Vide quæ notabo mox N. III.

II. Nihilominus maneat probabilis nostra resolutio 148
 lutio, tunc cessare obligationem. Sic Major in 4.
 d. 38. q. 1. proposit. I. coroll. 7. Suarez. cit. l. de
 voto c. 17. num. 20. Lcym. l. 4. tract. 4. c. 6. n. 4.
 Diana, Castro-Palaus, alii cum Tamburino cit. c.

12. l. 3. §. 6. n. 7. Ratio est, quia vel talis obli-
 retur ad impletionem voti ratione conditionis im-
 pletæ, vel ratione peccati commissi. Non
 mum: quia revera, & simpliciter non adest,
 impletur conditio, quam omninò, & expressè
 spexit intentio voventis: atqui votum non obli-
 ultra expressam intentionem voventis: & immo-
 tò recurritur ad illam intentionem tacitam, &
 tualem, quòd conditio præcisè per alias causas
 voventi involuntarias debeat impediri, cum
 sit expressa intentio contraria, si conditio ipsa
 ponatur, quomodocunque non ponatur: &
 nulla est obligatio ratione conditionis imple-
 sicque ruit, vel saltem non convincit ratio
Sanchezii. Neque secundum: hoc enim
 men est inter violationem promissionis factæ
 & factæ homini, quòd violatio promissionis
 homini quidem obliget ad compensationem, &
 restitutionem damni illati, semper enim homini
 violationem juris sui infertur damnum in bonis
 utilibus, quod compensari potest, & debet: at
 rò violatio promissionis factæ DEO solum obliget
 ad pœnitentiam, & satisfactionem pro peccati
 injuria illata Deo, & non ad aliquam compensa-
 tionem, seu restitutionem: DEO enim transgressio-
 sione voti nullum infertur damnum, quod re-
 tui possit, ac debeat, sed tantum honor, &
 tus debitus aufertur, qui per pœnitentiæ satisfac-
 ctionem eidem restituitur: ergo ratione peccati
 commissi in dolosa illa voti elusione, nulla est
 obligatio voti implendi, ac velut compensa-

Jura autem supra allegata solum ita statuerunt de promissionibus humanis ad indemnem servandum promissarium, & non in promissionibus Deo factis, in quibus tota obligatio pendet ab expressa intentione votentis, quæ in proposito non impletur, ut dictum est.

III. Cæterum duo hinc valdè advertenda sunt. 149

Primum; accuratè exploranda est intentio votentis, quæ interdum esse potest omninò se obligare, v.g. ad Religionis ingressum, *Si pater consenserit; vel, nisi pater contradixerit*: ut proinde nihil aliud impedire eum debeat præter patris contradictionem, vel dissensum. Hoc casu, si votens dolo circumveniat patrem, ut contradicat, qui alioquin non contradiceret, voto nihilominus obligabitur, eò quòd conditio, considerata votentis intentione, satis impleta censeatur, quando pater non ex se ipso voluntariè, sed tantum fraude votentis circumventis contradicit. Atque hoc casu locum habet ratio Sanchez supra allata. *Secundum*; Quando res est adhuc integra, certum est votentem debere cessare ab impediendo, & expectare, an ponatur conditio: ut in dicto casu pater non statim contradicat, sed deliberet; interim tu à dolosa persuasione cessare debes, & expectare ejus mentem. Unde qui de industria se malè gerunt in Religione, ut sic dimittantur, non sunt tuti in conscientia dimissi, sed post dimissionem debent instanter petere receptionem, ut voto satisfaciant. Quia res adhuc semper est integra; semper enim possunt se emendare, & idoneos receptioni

reddere, quandiu spes est receptionis; donec ubi
matè repulsi excusentur.

150 IV. Denique ex dictis explicandum est, quomodo
intelligenda, & impleri censenda sit solennis
illa conditio in votis (idémque in aliis promissionibus)
filiorum: *Si patri placuerit, &c.* Hanc questionem latè tractat
Sanch. l. 5. de Matr. disp. 9. 7. Ex quo accipe compendiò. I. Si pater
cognitâ, voto, vel promissioni primò statim consentiat,
censetur impleta conditio, & obligatio tracta: quæ
minimè tollitur, etsi is postea, mutâ sententiâ
dissentiat, nisi filius fortè adhuc sit impubes,
juxta dicenda cap. seq. è contra si pater primò statim
dissentiat, deficit conditio, & obligatio neque
revalescit, etsi pater postea consentiat. post
Azorium & alios, *Sanch. & Laym.* cit. contra
Sylvestrum & Navar. Quòd si verò voventis
vel promittentis intentio fuerit obligandi se omnimodis,
dummodò sine patris offensione fieri possit, tunc,
etsi pater primò agrè ferat, & dissentiat, postea
verò consensum præbeat, obligatio contracta
habetur, si interim nulla mutatio notabilis sit facta,
ut cum aliis benè notat *Laym.* cit. n. 3. II. Si pater
nec consensum, nec dissensum exprimat, & alia
signa, & conjecturas attendendum est. Nam
in quibusdam personis, consideratis circumstantiis,
taciturnitas mœrorem animi indignè ferentem
significat; & sic deficit conditio, & obligatio.
In aliis verò significat tacitum consensum, vel saltem
non repugnandi voluntatem, ut notat DD. cit.
Et sic palam impletur conditio: nisi pater contra
dicitur

dixerit : non ita liquidò : *si pater consenserit* : vel, *si patri placuerit*. Ideòque in praxi mens ejus magis exploranda est. Ubi nota differentiam inter has duas conditiones : *si pater consenserit* : & , *nisi pater contradixerit*. III. Si pater expressè dicat, se quidem non contradicere, vel dissuadere, sed etiam non suadere vel consulere : tunc censetur esse impleta voti conditio, *si patri placuerit* : nisi constaret aliam fuisse voventis, vel promittentis intentionem. Qui enim vovit, vel promisit sub conditione paterni placiti, vel consensùs, ejus animus fuisse censetur obligare se, *nisi pater contradicat, dissuadeat, vel agre ferat positivè*, quod in proposito non fit. Nam, ut ait Juris Consultus Regula juris 142. ff. *Qui autem tacet, non utique fateatur, sed tamen verum est, eum non negare*, sive contradicere. Vide Laym. cit. cap. 6. n. 3. IV. At, si pater moriatur fortè, priùsquàm ejus placitum, consensum, vel ratihabitionem petas? R. saltem si pubertatem ingressus es, ipsa mors patris habebitur pro assensu, qui sine dubio non volet amplius te impedire ab opere bono; neque aliter consensum, vel placitum supposuisti, nisi quatenus ejus potestati subes : nunc autem non amplius subes.

§. II.

Votum pœnale.

VOtum pœnale est, quò vovetur pœna sub conditione subeunda : seu, ut describit Sanch. l. 8. de Matr. disp. 10. n. 1. cum vovens minimè alioquin affectus ad rem, quam in pœnam vovet ;

T 4

sed

sed idè eam ita promittit, si crimen aliquod commiserit, ut illius incurrendæ timore retrahatur crimine committendo. Duobus modis fieri potest. *Primomodo*, si quis duplex votum emittat, scilicet rem aliquam absolutè faciendi, vel omittendi, quam animus inclinatus est; & deinde, si non præstiterit, aliud quidpiam, ad quod animus inclinatus non est, tanquam in criminis pœnam præstandi: ut si voveas te non fornicaturum; si autem fornicatus fueris, Religionem ingressurum: aut te non lusurum; si autem luseris, tantam eleemosinam daturum. *Secundo modo*: Uno simplici voto, si quis aliquid vovet, ac promittitur pœna, tamen sub conditione, si id, quod proponit, non præstiterit, v. g. voveo me Religionem ingressurum, si fornicatus fuero: eleemosynam daturum, si denuò lusero. Circa quæ breviter ita resolvendum est.

152 I. In voto pœnali, si res à vovente principaliter intenta, aut impossibilis, aut Deo accepta non fuerit, vel fiat, tunc cadit etiam obligatio pœnæ, v. g. si videris, vel jurasti, te jejunaturum, vel eleemosinam daturum, si vindictam sumseris: si cum inimico locutus fueris, si in talem domum ingressus fueris, &c. seclusâ justâ causâ non ingrediendi, &c. nulla est obligatio pœnæ. *Ratio est*: quia pœna scilicet accessoriè sub conditione rei principalis promittitur; si ergo res principalis præstanda non sit, nec que pœna locum habebit.

153 II. Si obligatio voti per dispensationem subacta fuerit, è ipso cadit etiam obligatio pœnæ, licet in ea in dispensatione nulla sit facta mentio. *Ratio est*: quia

quia pœna habet ordinem ad transgressionem: sed post dispensationem voti non habet locum transgressio: ergo neque obligatio pœnæ. Secus dicendum, si transgressio voti jam semel accidisset. v. g. Vovisti te non lusurum, & si lusuris, eleemosynam daturum, &c. si lusuristi semel, jam reus es tam voti, quàm pœnæ, & postea absolutus à voto, non absolveris à pœna antea contractâ, sed solum à pœna contrahenda imposterum, ut benè notat *Lay. cit. c. 5. n. 2*

III. Quandounque aliquis ob ignorantiam, vel oblivionem inculpabilem rem principalem perficere omisit, non obligatur pœnâ, quippe, quæ locum non habet, nisi ubi voluntaria transgressio est. v. g. Vovisti singulis festis audire Sacrum, tali Vigilia jejunare, &c. omittis inculpate ignorans esse festum, vel Vigiliam eo die, aut oblitus, vel non recordatus voti tui, &c. non teneris pœnam solvere: perinde enim est, ac si aliàs jultè impeditus fuisses. Nemo quippe cersetur vovisse pœnam, nisi ob culpabilem transgressionem, & *Omnia pœna, si justa est, peccati pœna est*, ait. S. August. *l. 1. Retractat. c. 9.* At verò, qui memor voti sui: v. g. non ludendi, non fornicandi, &c. etsi non recordatus pœnæ annexæ, violaret votum suum, adhuc tenebitur pœnâ appositâ saltem moderatâ, & non exorbitante. Secus, si pœna esset exorbitans, & gravissima v. g. ingressus Religionis, difficillima peregrinatio, si fornicatus fueris, &c. Ex communi Sanch. *l. 4. Moral. c. 22. n. 17.* Laym. *cit. n. 3.* Ratio est: quia voti obligatio est instar alterius legis humanæ: atqui qui legem la-

tam vovit, etsi ignoret, vel obliviscatur annu-
pœnam, nihilominus eam incurrit, eaque iuste
nitur, nisi pœna exorbitans sit, aut censura
alibi notavimus.

155 IV. Quoad pœnam solvendam ita distingui-
dum est. I. Si quis duplex votum edidit, vovit
non blasphematurum, & si blasphemaverit, eleemosy-
nam daturum, liquidò tenetur ad solvendam
pœnam toties, quoties blasphemando votum trans-
gressus fuerit. *Omnes. Sanch. cit. n. 21. La-
cit. n. 4.* Ratio est: quia sicut votum principale
blasphemandi ad omne tempus semper refer-
itur, ita & votum accessorium de solvenda pœna ad
omne tempus transgressionis referendum est. Quo-
modo tione etiam illud votum accipi debet. *Povea me-
nibus diebus Sabbati Missam auditurum; Qui
non audiero, me talem eleemosynam daturum.*
Qui unum tantum votum edidit de pœna solvenda
si tale quid commiserit; consideranda est in-
tentio voventis, quæ ordinariè etiam est perpetua
sibi interdicere talem rem sub proposita pœna,
ut quoties transgressio fiat, toties pœna solvenda.
Sin verò spectatis omnibus circumstantiis, de
tentione voventis constare non possit, sed
solum huiusmodi maneat, an vovens intenderit solvere pœnam
pro omni, an verò pro prima tantum transgre-
ssione, probabile est, solum pro prima vice transgre-
ssionis debere pœnam solvere. Ita *Eman. Sa. v. votum
num. 26.* approbante *Liy. cit. num. 4.* Ratio
quia cum de obligatione voti agitur, benignior
interpretanda est in dubio in favorem voventis,
vâ verborum proprietate: atqui verba ista voti

si blasphemaverit, voveo me aureum daturum pauperibus, propriâ, & usitatâ acceptione intelligi possunt de prima tantum transgressione; ergo si vovens de intentione sua dubitet, hanc benigniorem partem amplecti poterit. Verum mihi arridet regula collecta ex *Sench. Laym.* saepe citatis apud *Tamb. cit. c. 12. §. 7. num. 2.* Quando pœna est ex ordinariis, qua que iterari solet, intelligitur toties, quoties. Quare, si vovisti jejunare, moderatam elemosynam dare, si ebrius, vel fornicatus fueris, obligatus es, quoties ebrius, vel fornicatus fuisti. Quando autem est ex pœnis gravioribus extraordinariis, quæque iterari non ita solet, in prima tantum transgressione pœna urgebit, non in sequentibus; ut si vovisti peregrinari Romam, si fornicatus fueris, &c. *Ratio est;* quia non est verosimile voventis intentionem fuisse sibi imponere toties, quoties, pœnas istas insolitas; verosimile autem est, voluisse moderatas, & solitas.

§. III.

Votum ingrediendi Religionem.

RESOLUTIONES.

Prima. Qui generatim, & indeterminatè vovit se aliquam Religionem ingressurum, ex communi doctrina cum *S. Thoma. 2. 2. q. 88. a. 3. ad 2.* tenetur moralem adhibere diligentiam, ut in aliquem Religiosorum Ordinem recipiatur; adeoque repulsus ab uno, debet alium Ordinem, & interdum unius Ordinis plura Monasteria adire, & receptionem serio petere, quamdiu spes probabilis superest, se alicubi receptum iri; dummodò exinde non

non

non oriatur magna, & improvisa difficultas. Quia enim obligatio voti, sicut & cujuslibet spontaneæ promissionis, benignè & strictè interpretanda est, ut non extendat se ultra voventis, vel promittentis intentionem, etiam tacitam, seu probabiliter presumptam: adeoque nec ad speciales, & improvas difficultates se extendat; quas vovens probabiliter non excepisset, si ei in mentem venisset, vel si ei interrogatus fuisset. Et hinc resolves

157 I. Talis ita generaliter Religionem vovens, non potest quamlibet minùs strictam eligere; ita ut nulla moderata Religione reciperetur, non tenetur ingredi strictissimam, v. g. Carthusianam, etsi facile recipiendus, si affirmet, vel ex qualitate personæ colligi possit non fuisse ipsi mentem eam ad tales Religiones strictas se obligare. *Sylvestri Angelus*, aliisque citt. *Sanch. lib. 4. moral. c. 1. num. 49.*

158 II. Si talis in sua civitate, vel Provincia non recipiatur, non tenebitur adire Provincias extraneas cum gravi incommodo, si affirmet, vel ex qualitate personæ colligi possit, suam intentionem eò ultra se non extendisse: utpote, quia inops, debilis, & vernæ linguæ imperitus, & maximè si fœmina sit, quibus peregrinari incommodum, & indecorum est.

159 III. Si talis idoneus ad Clericatum non recipiatur, nisi ad statum laicalem, non tenetur ingredi, si id se non intendisse affirmet, vel ex qualitate personæ colligatur, utpote, si nobilis, delicatus, ingenio, doctrinâ præditus. Vide *Sanch. Laym. tract. 5. de statu Religionis c. 6. n. 1.*

IV. Qui sic Religionem absolutè vovit, si non recipiatur, nisi in Monasterio, vel Ordine, cujus disciplina collapsa est, ut nec substantialia quidem vota observentur, non tenebitur: imò licitè non poterit ingredi, ob pericula subversionis, ut notat etiam Navar. c. 12. n. 45. aliique cum Sanch. & Laym. cit. n. 5.

RESOLUTIO II.

Qui Religionem aliquam determinatè vovit, S. Benedicti, S. Francisci, &c. vel certum aliquod Monasterium ingredi. 1. Tenetur imprimis sincero animo petere, ut recipiatur: atque etiam semel, iterumque repullus solum constantiæ probandæ causâ, non solvitur voto: ac si postea Religiosi, mutata voluntate, eum recipere parati sunt, obligatur voto ad ingrediendum. Sanch. cit. n. 70. Lessius l. 2. c. 41. Laym. cit. n. 2. Excipe: Nisi interea notabilis mutatio facta fuerit sine fraude voventis: ut si interim disciplina collapsa, Monasterium destructum: si vovens interim desperans receptionem, bona fide aliam Religiosum ingressus fuerit, sponsalia inierit, vel crimine commissio, infamis factus fuerit. 2. Qui ita certum Ordinem, vel Monasterium ingredi vovit, examinare debet intentionem suam: Quòd si enim principaliter intendit vovere Statum Religionem, vel Religionem absolutè, & solum secundariò determinavit ad hunc Ordinem, vel aliud Monasterium se conferre, tenebitur, juxta dicta *Resolut. preced.* 3. Quòd si verò principaliter intendit hunc specialem Ordinem, vel locum ingredi, ob specialem affectum ad illum, adeoque

adeoque Religionem non absolute, & divisim
omnino copulativam cum dependentia à tali Religio-
ne, vel Monasterio promissit: tunc in eo Ordine
vel Monasterio serio repulsus, omnino liber
voto, juxta communem DD. cum S. Thoma
q. 88. a. 3. ad 3. Navar. Sanch. Laym. cit. Re-
utriusque patet ex dictis supra de materia mixta
si divisim, vel copulative promissa. 4. Denique
tinetur ingredi ultra suam intentionem: ut
teintendisset ingredi hunc Ordinem, vel tale
nasterium, quia credebat in eo observantiam
strictam, postea comperit esse relaxatam; aut
credebat esse moderatam, postea comperit esse
de rigidam: ut etiam supra de materia voti nota.

RESOLUTIO III.

162 **Q**UI vovit determinate ingredi unam Religio-
nem laxiorem: I. Licite, & optime ingre-
ditur, ac profitetur aliam strictiorem. *Omnes. 2.
cap. Licet. De Regularibus;* quin, ut ibidem
dicitur: etiam solemniter professi unam laxiorem
licite ingrediuntur aliam Religionem strictiorem
petitam tamen, ob respectum sacre obedientie,
cetero non obtenta Superioris licentia. II. Profite-
ntur Religionem strictiorem, in qua tamen non
servatur Regula, nec spes est Reformationis, licet
ingreditur aliam minus strictam, in qua servatur
Regula, petitam similiter, etsi non obtenta Superio-
ris licentia: uti docent *Ludovicus Lopez, alius
citt. Rodriquez tom. 3. Q. Q. Regularium. q. 1.
a. 5. Sanch. Laym. cit. n. 10.* Contra vero, si
vovit ingredi, & profiteri Religionem strictiorem

observantem, utique peccat ingrediendo, & profitendo laxiorem; quia minus præstat, quam Deo votò promiserat: attamen professio valida erit, & voventem à priori voto liberat; quia nimirum votum solemnè Professionis, quo Religioni laxiori jus acquisitum est, derogat voto priori simplici, quo alteri Religioni strictiori nullum jus acquisitum fuit. Ut habetur *cap. qui post. De Regul. Juris in 6.*

III. Similiter peccat, qui vovit se Religionem ingressurum strictiorem experiendi causâ, postea ingrediendo laxiorem sine intentione, & obligatione perseverandi, & profitendi: quia minus iterum præstat, quam promisit: cum plus sit Novitium esse in Religionem strictiorem, quam in laxa. Attamen votum ingrediendi, & experiendi Religionem strictiorem ipsemet vovens licitè commutare potest in votum ingrediendi, & experiendi Religionem laxiorem. Quemadmodum etiam, si tempus ingrediendi Religionem strictiorem ex voto nondum advenisset: v. g. si vovisset, absolutis studiis iugredi Carthusiam, interim non prohiberis ingredi, & experiri Ordinem laxiorem, v. g. S. Benedicti, cum intentione, vel in eo Ordine profitendi, vel prius votum, Carthusiam ingrediendo, exequendi. Ut cum *S. Antonino*, & aliis benè docet *Sanct. cit. c. 16. n. 18. & 20.* Quia nimirum votum profitendi Religionem etiam laxiorem, cum contineat perpetuum Dei obsequium, absolutè melius est, & plus obligat, quam votum solum ingrediendi, & experiendi Ordinem quantumcunque strictiorem, quod per se solum temporale DEI obsequium continet: juxta illud

cap.

cap. scripturæ Deo voto, &c. *Reus fracti voti* ergo &
quatenus non habetur, qui temporale obsequium Et in
perpetuam noscitur Religionis observantiam tis, sic
mutare. II. Eum, qui Religionem ingredi, rit, ce
fiteri vovit, non posse suscipere Episcopatum, aliqu
sulceptum dimittere, ac votum suum exequi & ing
re, contra Abbatem, Henriquez, Rodriquez, ab alte
alios, communis, & vera est Sententia DD. aliqua
Sanch. Lessio. Laym. cit. n. 15. Ratio est: quia gione
est de meliori bono, ut supra de materia voti lem co
sum est. Intellige tamen: seclusa dispensatio ribus
quam Papa concedere potest; & re ipsa conce profite
ntetur, si conscius talis voti, voventem alio Quare
ad Episcopatum. absq; c
 nialite

RESOLUTIO IV.

163 **Q**ui absolutè Religionem vovit, intentionem suam non satis exprimens, sed dubius manifestans, an voluerit se obligare solum ad ingressum, & probationem, an verò etiam ad professionem, determinandum est tantum se voluisse obligare ad ingrediendum, non item ad profitendum absolutè, contra Navar. & Rodriquez, &c. docet communiter & secunda sententia DD. cum Suarez l. 4. de votis c. 8. n. 7. Sanch. cit. c. 16. num. 86. Quos sequitur Laym. cit. Ratio est; quia voventium Religio nisi aliud exprimant, ea communiter esse solent intentio, nimirum ingrediendi, & experiendi, ut ipsi expediat, nec ne. Deinde vota, & pacta secundum jus commune, & consuetum morem interpretanda sunt in dubiis: atqui jus commune dicitur ingrediendi, nisi in aliis expressè sit preceptum ad experiendum. Ergo & cetera in intentione, sic dicitur, ce rit, ce aliqu & ing ab alte aliqua gione lem co ribus profite Quare absq; c nialite to Reli egredi ti: Ca quòd egredi semel experi verò e gredi ita alt tiam Q ut exi tam si causa recep cum

ergo &c. Denique cum votorum obligatio sit stricta interpretationis, & benignæ in favorem voventis, sicut in dubio, utrum aliquis simpliciter voverit, censetur esse liber, ita etiam in dubio, utrum aliquis unum solum, an verò duo voverit, nimirum & ingressum, & professionem, censendus est liber ab altero, de cuius obligatione dubitat. Insuper hæc aliqua observanda sunt. 1. Is, qui sic vovit, Religionem facere animo ingredi, & aliquam moralem conatum adhibere, debet se accommodare moribus Religionis, cum proposito perseverandi & profitendi, si eam sibi convenientem expertus fuerit. Quare licet is, qui absq; voto Religionem ingressus, absq; omni justa causa egreditur, peccet solum venialiter ob levitatem animi; is tamen, qui cum tali voto Religionem ingressus, sine omni rationabili causa egreditur peccat mortaliter ob transgressionem voti: *Cajet. Nav. alii cum Sanch. ii. c. 16. n. 90. Lajm.* quod si tamen bona fide ingressus, ex justa causa egrediatur, tali voto omnino liberatur. Satis est enim semel præstitisse, quod promisit, scilicet ingredi & experiri Religionem, an sibi conveniens sit. 2. Qui verò expresse vovit Religionem non tantum ingredi, sed etiam profiteri, seu in ea perseverare ita astringitur voto ad professionem, & perseverantiam (etsi Religio non usque adeo conveniens sit) ut exire sponte nequeat, & annus probationis non tam sibi, quam Ordini serviat: adeò ut licet ex justa causa egrediatur, si tamen spes sit, ipsum denuò receptum iri, teneatur adhuc ex voto suo ingredi: cum votum absolute conceptum impedimento

temporali non extinguatur : ut si quis ob mortem
esset egressus, isque morbus penitus cesset. 3. *In ip*
absolutè, & expressè vovit & Religionem, & *P*
continentiam : aut Castitatem vovit principaliter, *manu*
independenter à Religione ; is impeditus, vel *tame*
liberatus à Religione, adhuc obligatur voto Castitatis. *l. 3. c.*
Qui verò Religionem vovit principaliter, & Castitatem *sacra*
solum accessoriè, & dependenter à Religione, liberatus *stio. V*
à Religione, liberatur etiam à voto simplici Castitatis accessorio. *delib*
Ruente principali, ruit accessorium. De quo est *Acce*
controversia. 4. In dubio autem, quomodo talis *matu*
voverit Castitatem cum Religione, si neque verbis *cedit*
voventis, neque ex circumstantiis congrua capi possit, *nialer*
post adhibitam diligentiam, potest vovens eligere *Se*
sensum, quem vult, sibi que faventem : nimirum *& se*
vovisse Castitatem dependenter à Religione : uti *lo, &*
ex *Sanch. & Laym.* Successoribus procedenti *est pe*
indicatum est. *v. vo*

S U B S E C T I O.

Voti violatio.

S U M M A R I U M.

164. Quale peccatum sit vobere aliquid inconsiderate intentione promittendi, obligandi, vel implendi
167. Usque ad n. 170. Qualiter peccet vovens rem impossibilem, & indifferentem?
170. Usque ad n. 173. Quale peccatum sit transgressio dilatio voti, ac de voto emisso panitere?
173. In Confessione votorum violatorum opus non est care eorum materiam
174. Nisi ea aliunde præcepta, vel prohibita sit,
175. Licet votum Castitatis simplex; selemne; & sacris sint ejusdem speciei, tamen in confessione exprimi debet votum selemne.

S. I.

In ipso actu, & modo vovendi peccari potest
tripliciter.

Primò Temerè, leviter, inconsideratè, & ex 164
repentino quoque motu, vel ob respectum hu-
manum aliquid vovere, peccatum est, plerumque
tamen veniale tantùm. *Communis DD. cum Sanch.*
l. 3. c. 1. n. 9. Peccatum esse, sumitur ex illo Eccle-
siastici 5. *Displicet DEO infidelis, & stulta promif-*
sio. Votum autem ex levi metu, ac sine iufficiente
deliberatione emissum censetur promissio stulta.
Accedit, quòd sit abusus voti ita temerè, & sine
matura consideratione vovere. Quia tamen non
cedit in gravem injuriam Dei, vel cultus divini, ve-
nialem culpam per se excedere non potest.

Secundò. Vovere absque intentione promittendi, 165
& se obligandi ad rem promissam, cessante scanda-
lo, & gravi irreverentia Dei, probabilius tantùm
est peccatum veniale. Ita Sanch. *cit. n. 10.* Cajetanus
v. votum n. 3. Qui rectè determinat tunc solum
esse peccatum mortale, quando votum est solemne,
ut in susceptione Ordinis sacri, ac professione Re-
ligionis: in his enim, si externè voveas, juxta inten-
tionem Ecclesiæ, ac Religionis vovere ex justitia
debes; aut etiam quando est votum simplex, fitque
publicè coram aliis; quia tunc esset mendacium
perniciosum, & periculosum, ratione divinæ irre-
verentiæ coram aliis, & gravis scandali.

Tertiò. Vovere aliquid absque intentione, & 166
voluntate illud implendi in re gravi, sine dubio est
peccatum mortale, omnium DD. consensu, ob gra-
vissimè

vissimam irreverentiam, & virtuales irrisiones. Quasi Deus omniscius, ac corda intuens falli possit. Attamen in re levi probabilius est tantum peccatum veniale, excusante parvitate materiæ, nec adeo gravem irreverentiam erga Deum inducente. Ita communis cum *Sancti. cit. c. 8.* contra nostrum *Montan. chant.* & alios quosdam nimis strictos.

§. II.

Circa materiam voti peccatur itidem tripliciter.

167 *Primò.* Vovere rem mortaliter malam, sive objecto, sive ex fine, vel circumstantiis, est peccatum mortale, & quidem duplex. Unum contra præceptum aliquod particulare; alterum contra virtutem Religionis: quia est gravissima irreverentia DEI, & formale sacrilegium, fidelitatemque velle ipsi DEO obligare ad ejus offensam. Verò vovere rem solum venialiter malam, vel actionem venialiter tantum malam, est tantum peccatum veniale; similiter duplex; & contra aliquod præceptum particulare; & contra virtutem Religionis. Communis DD. *Armilla, Sylvester, Sotus, Navar. Toletus,* aliisque cit. *Sancti. l. 4. c. 6. n. 9. Laym. Tract. 4. c. 2. n. 6. Diana part. 4. tit. 4. resolut. 160.* Ratio est: quia cum tale peccatum sumat totam suam malitiam à re mala promissa, tale peccatum erit votum, quale est res promissa, adeoque si hæc mortalis, mortale; si veniale, veniale.

168 *Secundò.* Vovere rem impossibilem sub ratione impossibilis apprehensam, est peccatum mortale.

tale : quia rem impossibilem Deo promittere, est verissima Dei irrisio & gravissima irreverentia. Secus dicendum, si illa res per errorem apprehenderetur, ut bona & possibilis : v. g. naturale jejunium servare per totam Quadragesimam.

Tertio. Vovere rem indifferentem, quatenus 169 indifferentem est : v. g. curare sibi novas vestes ; aut minus bonam : v. g. Matrimonium inire, non dare eleemosynam certo pauperi indigno, &c. est tantum peccatum veniale : quia hic nulla notabilis intervenit irreverentia, vel injuria DEI.

§. III.

In executione, vel transgressione voti similiter peccatur tripliciter ; omittendo, differendo, pœnitendo.

Primò. Omnis transgressio voti (sive per commissionem, sive per omissionem) in re tamen ex natura sua, vel circumstantia gravi, est peccatum mortale : in re levi (sive ea tota, sive partialis tantum materia voti sit) est tantum peccatum veniale.

Vide *Secl. 3. n. 89.*

Secundò. Dilatio voti, aut ex intentione voventis ad certum tempus sub mortali obligantis ; aut cum abjectione voluntatis illud implendi ; aut cum periculo non implendi, vel impedimenti perpetui, absque omni causa probata, est peccatum mortale : alias veniale tantum. Vide eadem *Secl. 3.*

§. 4. *toto.*

Tertio. Pœniteret efficaciter de voto emisso, 172 cum voluntate, aut proposito illud deinceps non

servandi, aut quærendi quamlibet occasionem
causam, sive justam, sive injustam, se à voti ob-
viatione eximendi in re gravi, est peccatum mortale
secundùm omnes. Ratio est: quia ejusdem ma-
tiz est transgredi velle, & transgressio ipsa: qui-
tem sic efficaciter pœnitet, & dictæ voluntati
consentit, censetur habere voluntatem tran-
diendi votum emissum, adeoque juxta ratio-
materiae, peccare mortaliter. At verò peccat
tantum inefficaciter, cum simplici tantum displicentia,
tristitia, ac noieitate voti emissi, sustinet
quasdam difficultates. vel anxietates in voto
dummodo perseveret firma voluntas semper im-
di votum, peccatum non est, per se loquendo, sed
sta contra incentivum peccati, sicut enim ab
poterat homo non vovere, ita postea optare potest
quòd non vovisset. Ad. oque propositiones
*utinam non vovissem! Si non vovissem, amodo
voverem amplius, &c.* etsi magnæ imperfectio-
sint, tamen stante firma voluntate implendi voti
peccata non sunt, per se loquendo. Per accidens
tamen, quatenus talis displicentia voti redit
in ejus executionem, ut homo segniter, negligenter
& cum tædio votum exequatur, peccatum veniale
accedente verò periculo prævaricandi, erit mortale.
Sic ex communi Laym. *l. 4. tract. 4. c. 4. n. 3.*

§. IV.

Circa Confessionem votorum violatorum

173 **P**rimò. In Confessione sufficit enumerare trans-
gressiones votorum, omitendo, vel committendo,
tendo, neque necesse est explicare materias votorum.

aliunde non præceptas, vel prohibitas. E. g. Titius vovit certo die jejunare, Missam audire, & recitare Coronam B. M. Virginis; omnia omittit. Cajus vovit tali die non bibere vinum; non ludere; non domo egredi recreationis gratiâ: at data occasione, vinum bibit, ludit, recreatum exit. Uterq; satisfacit in Confessione dicendo, tria vota à me emissa semel transgressus sum. Ita cum aliis Lugo de Pœnitentia disp. 16. n. 115. Ratio est: quia omnia vota edita de rebus ex se non præceptis, vel prohibitis, sunt ejusdem speciei, consequenter etiam transgressiones ejusdem speciei erunt: ergo sufficit in Confessione exprimere numerum transgressionem mortalium, nec opus est explicare materias aliunde non præceptas, vel prohibitas.

Secundo. At verò, si materia votorum aliunde præcepta, vel prohibita sit, utique explicanda erit: Ut si vovisti non fornicari, non blasphemare, nunquam pejerare, nunquam die festo omittere Sacrum: omnia transgressus utique non sufficit dicere simpliciter *violavi tot vota, semel, toties*; sed materias explicare debes: quia non solum contra vota tua, sed etiam contra alia præcepta Dei, vel Ecclesie deliquisti. At, quid si vovisti certo die jejunare, & audire Sacrum, & abstinere ab illicita venere; & omnia transgressus in Confessione dicas: *semel transgressus sum tria vota*: & postea interjectis aliis, addas, *semel commisi fornicationem*? Respondet Gobat casu I. n. 24. te satisfacisse; quia nihil substantiale omisisti. Sed ego addo, te etiam excessisse; quia sic reverâ Confessario ingeris notitiam distin-

312 *Tract. III. In II. Præcept. Decal. Cap. II.*
Et peccati fornicationis, ultra triplicem illam
gressionem votorum.

175 *Tertio.* Quamvis autem etiam votum
fuit simplex, & solemne Professions, ac sacri-
dinis, essentialiter sint ejusdem speciei: atque
juxta communem, & mihi omnino veram
Sententiam, si voto solemnem Castitatis adstrictus
ipsus es, non sufficit dicere: Semel transgressus
votum Castitatis; sed (nisi Confessario notum
explicare debes votum solemne: quippe cupit
lius violatio propriè constituit sacrilegium carnis
non item violatio voti simplicis, ut alibi est dictum
quamvis oppositam sententiam *Sancti. Diana,*
Sai, Tamburini alibi, in sua materia, ut probum
lem admiserimus.

Denique ad praxin appositè monet *Sancti.*
de voto n. 31. Quando poenitentes moniti à Con-
fessario, ut à peccatis certis desistant, respondet
promitto me amplius hoc, aut illud non facturum
&c. communiter non edere votum, sed tantum
significare suum firmum propositum. Si quis
men verè vellet promittere, & de novo obligare
emendationem talis, vel talis peccati, utique verè
votum edidit, cum promissio non fiat Confessario
sed coram illo ipsi Deo, saltem promissio non
Confessario ut homini, sed ut Judici loco Dei, atque
que adhuc principaliter ipsi Deo: & consequenter
non secuta emendatione, deberet se agere reum
cui, & fracti voti: ut etiam observat *P. Gobat*
n. 25. Quam quidem novam obligationem Con-
fessarius præditus facultate dispensandi, vel con-

Se
mu
exp
pati
enir
mi
nih
—
V
spen
nò n
five
Deo
bit)
per r
vel in
ut in
V
1. Ob
2. I.
3. II
4. III
5. IV
6. Ta

mutandi vota, ut prudenter relaxet, definiet ex ipsa experientia, utram nimirum memoria voti nuncupati retraxerit poenitentem a recidiva, nec ne. Si enim retraxit, non relaxet: si fecerit, relaxet in nomine Domini, quia votum istud, & nova obligatio nihil ipsi proficit, nisi ad graviolem culpam.

CAPUT III.

De votorum, & juramentorum deobligatione.

VOta cessant obligare voventem generatim quatuor modis: *extinctione, irritatione, dispensatione, ac commutatione.* Iisdemque omnino modis cessant obligare juramenta promissoria, sive absoluta; sive confirmatoria promissionis factae Deo (non item semper factae homini, ut infra patebit); & insuper speciali modo sibi proprio, cessant per remissionem seu condonationem alterius, cui, vel in cujus commodum promissio jurata facta est, ut infra suo loco notabimus.

SECTIO I.

Votorum ac juramentorum extinctio

SUMMARIUM.

1. Obligatio votorum, ac juramentorum extinguitur:
2. I. ablatione, vel mutatione notabili ipsius materiae: aut
3. II. finis principalis voti: aut
4. III. circumstantia per se principaliter intentae:
5. IV. Aut alterius aequivalentis ex improviso accidentis.
6. Talis autem mutatio; vel impedimentum occurrens debet esse quid notabile; se tenens ex parte materiae; non solum tantum: V 5 7. lib.